

Notat: Adgang til nødvendige sundhedsmæssige ydelser efter Sundhedsloven til fordrevne fra Ukraine uden opholdstilladelse

Dette notat beskriver Sundhedsministeriets fortolkning af begrebet ”nødvendige sundhedsmæssige ydelser”, jf. [’Bekendtgørelse om adgang til ydelser efter sundhedsloven for personer uden opholdstilladelse fordrevet fra Ukraine’](#) nr. 856/2022.

Bekendtgørelsen giver adgang til ydelser efter Sundhedsloven for personer fra Ukraine, som er indkvarteret kommunalt eller privat og har søgt om midlertidig opholdstilladelse efter ’Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine’ (særloven) og som ikke er omfattet af denne lovs kapitel 4 eller udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, jf. dog stk. 3 og 4. Hidtil har personkredsen kun haft ret til akut og fortsat sygehusbehandling.

Grundlaget for Sundhedsministeriets fortolkning er den hidtidige praksis for adgang til sundhedsmæssige ydelser for personer under Udlændingestyrelsens forsørgelse, dog med den væsentlige forskel, at personkredsen efter den nye bekendtgørelse er omfattet af egenbetaling for ydelser efter sundhedsloven, da den ikke er indkvarteret under Udlændingestyrelsens forsørgelse.

Det fremgår af bekendtgørelsen, at personkredsen har ret til nødvendige sundhedsmæssige ydelser svarende til de ydelser, som personer omfattet af kapitel 4 i ’Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine’, eller udlændingelovens § 42 a, har adgang til. Det betyder, at personer omfattet af bekendtgørelsen ligesom personer med opholdstilladelse har adgang til behandling efter sundhedsloven, herunder at nogle tilbud er vederlagsfri, mens der for andre ydes tilskud til at dække udgifterne. Ydelser omfattet af egenbetaling er fx voksentandpleje og medicin, som ikke udleveres fra sygehus mv.

Afgrænsning af nødvendige sundhedsmæssige ydelser efter sundhedsloven, herunder sundhedsfaglig vurdering

En sundhedsmæssig ydelse eller behandling anses i praksis for nødvendig, hvis den er smertelindrende eller uopsættelig. En behandling anses for uopsættelig, hvis den ikke kan vente, fordi tilstanden ellers kan indebære ikke ubetydelige risici for livsvæsentlige mén, udvikling af svær progression af sygdom eller at tilstanden bliver kronisk. Som eksempel på smertelindrende behandling kan nævnes tandlægebehandling for huller i tænderne.

Hvorvidt en sundhedsmæssig ydelse er nødvendig beror på en konkret og individuel sundhedsfaglig vurdering fra en autoriseret sundhedsperson.

Det skal indgå i den sundhedsfaglige vurdering, om personen igennem en årrække har levet med det forhold, der søges behandlet, og om der er tale om en forværring af tilstanden. Det skal endvidere søges oplyst, om en mindre omfattende, men dog tilstrækkelig – eventuel midlertidig – behandling kan træde i stedet for en mere omfattende og dyrere behandling.

Nødvendige sundhedsmæssige ydelser omfatter almenmedicinske sundhedsydelser, som i udgangspunktet ydes i almen praksis. Der er indgået aftale mellem Danske Regioner og PLO om honorering herfor.

Konsultationer ved vagtlæge og speciallæge er også omfattet, hvor de vurderes nødvendige, men ikke nødvendigvis akutte. Derudover kan nødvendige sundhedsmæssige ydelser indebære sygehusbehandling, behandling ved speciallæger, psykologbehandling, tandlægebehandling, fysioterapeut, fodterapeut mv.

Eksempler på konkrete sundhedsydelser, som kan være omfattet af nødvendige sundhedsmæssige ydelser, er bl.a. ordination af nødvendig medicin, tandbehandling ved smerter, konsultationer ifm. graviditet og fødsel i almen praksis og på sygehuset og ved behov hjemmesygepleje efter udskrivning fra sygehus. Adgangen til nødvendige sundhedsmæssige ydelser for fordrevne fra Ukraine indebærer også, at de som udgangspunkt har adgang til de samme rettigheder i mødet med sundhedsvæsenet, som der generelt gælder for personer med ophold, herunder adgang til frit sygehusvalg, udredningsret, tilskud til ydelser mv.

En behandling anses i udgangspunktet *ikke* for nødvendig, hvis den har til formål at forebygge sygdomme, eksempelvis diætist til forebyggende behandling af mulige sygdomme, der kan opstå på et senere tidspunkt på grund af overvægt.

Sundhedsydelser til børn og unge under 18 år

Personer under 18 år omfattet af 'Bekendtgørelse om adgang til ydelser efter sundhedsloven for personer uden opholdstilladelse fordrevet fra Ukraine' vil i praksis have samme ret til forebyggende sundhedsordninger samt sundhedsbehandling som børn med bopæl. De forebyggende sundhedsordninger omfatter bl.a. besøg ved sundhedsplejerske i barnets første leveår, børneundersøgelser, herunder vaccinationer omfattet af det danske børnevaccinationsprogram, og børnetandpleje. Dette følger af gældende praksis for personer under 18 år omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse.

Ved visse behandlinger, eksempelvis tandregulering, skal der tages hensyn til tidsperspektivet, og hvorvidt barnets behandling kan fortsætte i hjemlandet, så barnet ikke risikerer eksempelvis at udrejse med en tandbøjle, det ikke kan få af igen og lignende forhold, der kan komme barnet til ugunst.

Vaccinationer

Vaccinationer kan gives, såfremt de vurderes at være nødvendige på baggrund af en konkret lægelig vurdering. Derudover kan der som følge af en særlig midlertidig vaccinationsindsats tilbydes vederlagsfri vaccination mod mæslinger, polio og difteri til både børn og voksne fra Ukraine umiddelbart efter indrejse i Danmark i perioden 30. april 2022 – 30. oktober 2022¹. Børn under 18 år har i øvrigt adgang til vederlagsfri vaccination mod alle sygdomme omfattet af det danske børnevaccinationsprogram, jf. ovenstående afsnit om sundhedsydelser til børn og unge.

Tolkebistand

Hvis personer omfattet af denne bekendtgørelse har behov for tolkebistand i forbindelse med modtagelse af en "nødvendig sundhedsmæssig ydelse", vil personerne have ret til tolkebistand i overensstemmelse med de almindelige regler herom. Det følger bl.a. af disse regler, at regionsrådet skal stille nødvendig tolkebistand til rådighed, når der er tale om behandling hos alment praktiserende læge og privatpraktiserende speciallæge og behandling på sygehus, jf. sundhedslovens § 50, stk. 1.

Befordring

Personer omfattet af denne bekendtgørelse har ret til befordring eller befordringsgodtgørelse efter Bekendtgørelse om befordring og befordringsgodtgørelse efter sundhedsloven, såfremt de modtager en nødvendig sundhedsmæssig ydelse.

Dokumentationskrav

Der kan ydes nødvendige sundhedsmæssige ydelser efter sundhedsloven til personer, som er omfattet af stk. 1 i Bekendtgørelse om adgang til ydelser efter sundhedsloven for personer uden opholdstilladelse fordrevet fra Ukraine.

Dette vil i praksis kræve:

- Skriftlig eller digital dokumentation for, at personen har indgivet ansøgning om midlertidig opholdstilladelse efter 'Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine'.
- Mundtlig bekræftelse på, at personen er indkvarteret privat eller kommunalt og således *ikke* har ophold på et asylindkvarteringssted (asylcenter), og som følge heraf er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, jf. kapitel 4 i 'Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine' eller udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, jf. dog stk. 3 og 4

Det fremgår af hjemmesiden www.Nyidanmark.dk, hvor der kan indgives digital ansøgning efter 'Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine', at der ved digital ansøgning genereres en kvittering. Denne kvittering kan udgøre dokumentation for ansøgning om midlertidigt ophold.

¹ Jf. Bekendtgørelse nr. 524 af 28/04/2022 om midlertidige særlige vaccinationsindsatser til personer fra større grupper med lav vaccinationstilslutning og høj forekomst af smitsomme sygdomme.